

Ceasurile liedului și melodiei

(Grigore Constantinescu – 4 iunie 2014)

Am mai trăit, în preajma prietenilor mei de muzică, Bianca și Remus Manoleanu, asemenea plăcute ceasuri. Dar, așa cum ceea ce presupune măsurarea ceasurilor în timp, niciodată nu sunt prea multe aceste treceri, într-un program de recital, de la început spre final, și nici nu le-am mulțumit îndeajuns pentru darul primit de la ei. Gândurile mele, așternute ca o scrisoare, în miez de noapte, când dăm timpului... timp, pentru a recâștiga cele trăite, recuperează acum astfel de ceasuri ale liedurilor, ale melodiilor, într-o apropiată învecinare, cu ambianțe deosebite, sala de audiții a Centrului Cultural din Slobozia sau ambientul cupolat al Ateneului Român.

Primul timp al ceasurilor liedului s-a înfăptuit nu de mult, la Festivalul „Ionel Perlea” de la Slobozia, în mijlocul lunii mai a acestui an, când cei doi artiști omagiau în recitalul lor arta meșterului austriac Richard Strauss, la împlinirea a mai mult de un secol de la venirea în mijlocul romanticilor, dar și la jumătate de veac de la plecarea sa în veșnicie. Au ales un florilegiu liedistic, cu momente anume pentru un gest de admirație și dragoste. Bianca Manoleanu a avut prudența avertizărilor, anunțând simbolul-temă al fiecărui lied, netezind calea înțelegerii lor. Mai întâi, meditații shakespeareene din orizonturile trăirilor Opheliei, fiecare ascultător închipuindu-le în felul său. Interpreții s-au întors apoi spre peisajul sentimental al naturii și sunetul vestitor de duioasă bucurie, cu **Kling** (op.48 nr.3), zâmbind; mergeau împreună pe calea sentimentelor, la fiecare clipă găsind nuanța deosebirii versurilor cântate, pe sugestiile lui Feliz Dahn, Julius Dahn, Gustav Falke, călăuziți de Strauss spre limpede sau trist sau duios. Așteptam, nu degeaba, să treacă fiecare moment, pentru a ajunge la ultima lor promisiune care, de fapt, era cea a unei continuități dorite, cu minunatul **Morgen**, continuitate oferită mie în taină, celui ce își amintește acum veșnicul „mâine”. Trăiam o dublă ascultare, vocea pianului și pianul vocii, cei doi urmărind cuvântul spus prin sunet, de la unul spre celălalt. Desigur, atât Bianca Manoleanu cât și Remus Manoleanu împodobesc un parteneriat de lungă durată, ce și-a pus amprenta pe ceea ce poate fi definit, finalmente, ca stil personal, comunicare împletită cu trăiri spontane, numai de ei cunoscute.

Nu cu mult mai târziu ne-am reîntâlnit, pentru o cu totul altă călătorie – în minunata Italie! – parcă altfel măsurată în timpul ceasurilor melodiei. Descopeream acum sunetul poetic meridional, profund deosebit de taina trăirilor în timpul alpestru. Nu mă întreb degeaba: pot fi oamenii atât de deosebiți în felul lor de a simți? Iată, mari compozitori de operă, trăind o singurătate care apelează la nuanța glasului, meditănd astfel asupra afectelor, suferințelor sau destinului, cum se întâmplă cu un **Dolente imagine** bellinian, cu o **Serenadă** de Mascagni, care nu este doar dragoste, sau cu una din **Iubirile pierdute** verdiene. Vocea sună altfel la Bianca Manoleanu, tandră, cu farmec, față de cum am ascultat-o strălucind la Strauss. Pianul îi răspunde firesc modificat în modul atingerii clapelor de către Remus Manoleanu. Fluidul melodic îi unește într-un „pas în doi” la clarul lunii, privirile pianistului urmăresc cu o liniște gravă expresia feței sopranei, căci au a-și transmite gândurile acelei lumi în care nu are aceeași importanță trecerea clipei, iar imaginile pulsează la adieri abia palpabile.

Poate că, trecând de la un singur compozitor, în primul ceas de lied evocat, la un secol de melodii în cel de al doilea, de la lumescul așezării cuvintelor pe portativul cântecului la sonorile de cântec nostalgic în care cuvântul cheamă muzica, este nevoie pentru interpreți de căutarea unor anumite

alte mijloace, în pătrunderea creației, a componisticii. Cei doi muzicieni nu au ostenit întâmplător, lucrând pentru a-și șlefui modul spunerii muzicale. Ei s-au ascultat întâi, până au găsit calea, în timp, și acum. De-abia atunci, după ce au aflat-o, ne-au luat să călătorim împreună, devenind laolaltă „toți”, în ceasurile liedului și ale melodiei.